

Uwagi metodyczne na rok obrachunkowy 2025

- informacja wstępna -

Przypominamy, że obowiązkiem doradcy jest posiadanie bieżącej wiedzy na temat zasad metodycznych Polskiego FSDN.

Wymagana jest znajomość:

- **Instrukcji prowadzenia zapisów w książkach rachunkowych** – na stronie numer 6 znajduje się wykaz zmian w porównaniu z 'Instrukcją...' obowiązującą w roku 2024;
- **Instrukcji Kodowania oraz Wykazów Kodów;**
- dokumentu zawierającego **'Różnice w formularzach książek rachunkowych w latach 2024-2025'** - plik zamieszczony jest na stronie internetowej www.fsdn.pl, zakładka Metodyka/Zbieranie danych/Gospodarstwa osób fizycznych;
- **Uwag metodycznych dotyczących roku obrachunkowego 2025** - plik zamieszczony jest na stronie internetowej www.fsdn.pl, zakładka Metodyka/Zbieranie danych/Gospodarstwa osób fizycznych;
- **Pytań i Odpowiedzi** zamieszczonych na stronie internetowej <http://fsdn.pl/metodyka/zbieranie-danych/pytania-i-odpowiedzi/>.

Praca z danymi wymaga przestrzegania **czterech kluczowych zasad:**

1. W Systemie **należy rejestrować rzeczywiste dane rachunkowe**. Niedopuszczalne jest celowe dopasowywanie danych do testów. Komunikat testu nie oznacza, że dane rachunkowe są nieprawidłowe. W zdecydowanej większości przypadków wystarczy jeśli doradca, na podstawie informacji uzyskanych od rolnika, wprowadzi wyjaśnienie zawierające przyczynę wystąpienia danej sytuacji;
2. **Dane rachunkowe muszą być spójne**, np.: jeśli wykazywany jest zbiór roślin to w gospodarstwie powinny wystąpić: maszyny do uprawy i zbioru (własne lub dzierżawione) lub usługi zewnętrzne w zakresie uprawy i zbioru;
3. **Wyjaśnienie do komunikatu testu powinno zawierać informację na temat przyczyn** wystąpienia danej sytuacji;
4. **Opis kodu powinien być precyzyjny**, np. w przypadku dotacji opis kodu powinien umożliwiać jednoznaczne określenie programu wsparcia z którego pochodzi dana dotacja (np. Płatność podstawowa 2025), a w przypadku środków trwałych do jakiej grupy środków trwałych należy i jakie jest jego przeznaczenie (np. Ciągłnik New Holland T5). Opis dotacji/środka trwałego w KWiW i w Indywidualnym Wykazie Kodów powinien być identyczny.

CZĘŚĆ I. Dodatkowe zapisy w Systemie RDR obowiązujące w roku obrachunkowym 2025, które nie występują w formularzach i instrukcjach do zbierania danych za rok obrachunkowy 2025.

Dodatkowe zapisy wprowadzone do Systemu RDR wynikają z konieczności uzupełnienia informacji dotyczących roku obrachunkowego 2025, które nie mogły znaleźć się w formularzach do zbierania danych. Przygotowanie formularzy i instrukcji musiało zostać zakończone w trakcie 2024 roku, gdy nie był znany np. ostateczny kształt programów wsparcia rolnictwa na kolejny rok.

ZMIANY W TABELACH:

1. SAIz, tabela 'Informacje ogólne':

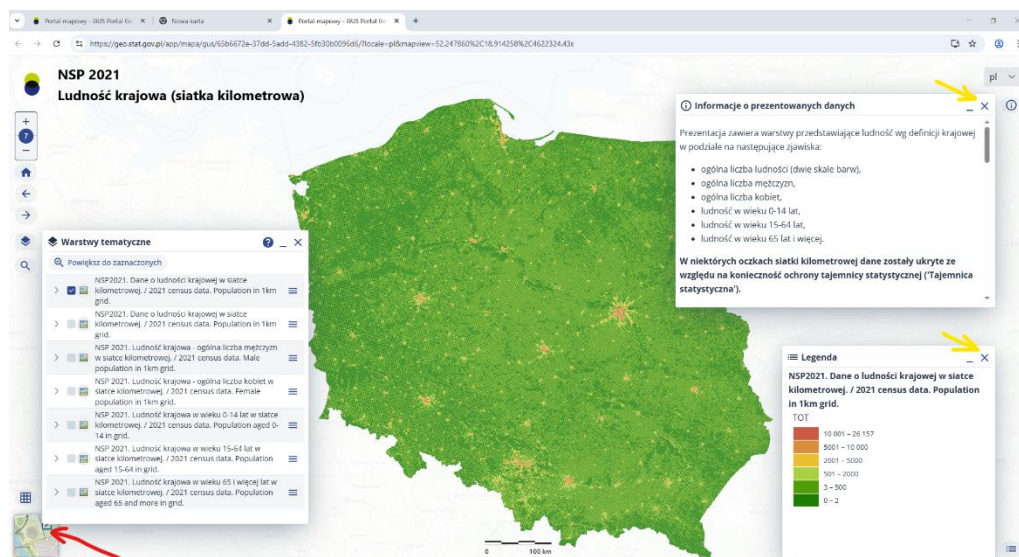
- Wprowadzono wiersz 'Kod INSPIRE'.

Kody INSPIRE służą do jednoznacznego opisu informacji przestrzennych w Europie. W celu wyszukania lokalizacji siedliska danego gospodarstwa i przypisanego do niego kodu INSPIRE należy skorzystać z narzędzia udostępnionego przez Główny Urząd Statystyczny na stronie: [NSP 2021 \(siatka kilometrowa\)](#)

Krok pierwszy:

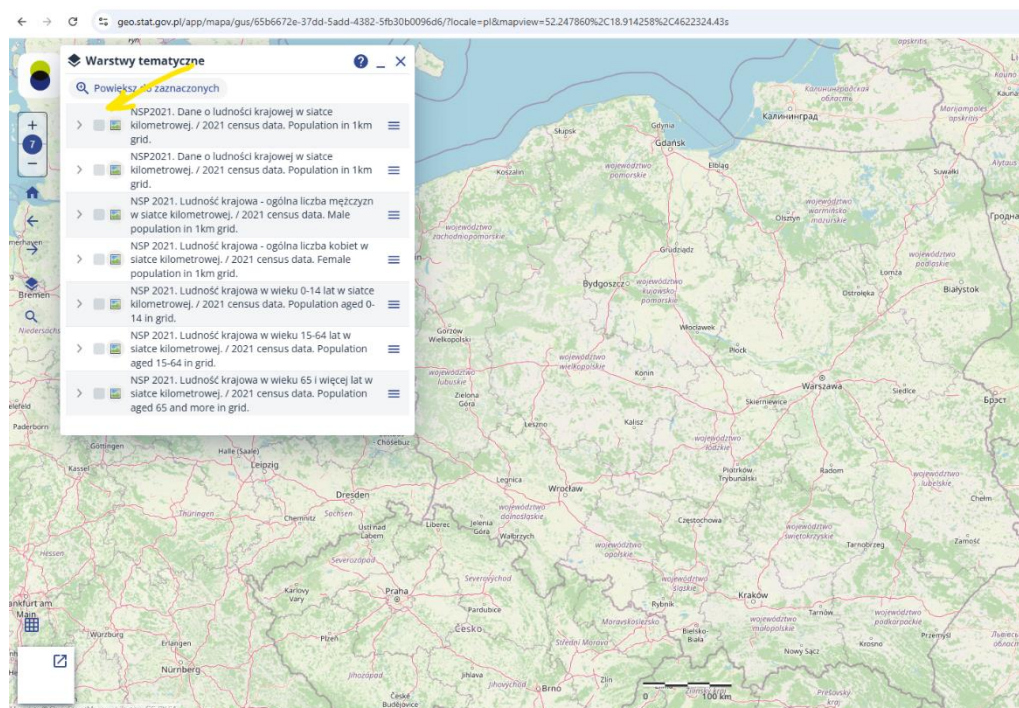
Zamknąć 'krzyżykiem' okna po prawej stronie, tj. 'Informacja o prezentowaniu danych' oraz 'Legenda', oznaczone na rysunku poniżej żółtą strzałką. Następnie, klikając symbol kwadratu z wpisaną w niego strzałką (oznaczony na rysunku poniżej czerwoną strzałką, w lewym, dolnym rogu ekranu), z dostępnym map podkładowych należy wybrać mapę OSM, pierwszą na liście.

Uwaga: lista map podkładowych może być w pełni widoczna dopiero po przesunięciu okna 'Warstwy tematyczne' (w tym celu należy użyć prawego przycisku myszy i przenieść, najlepiej, w lewy, górny róg ekranu).

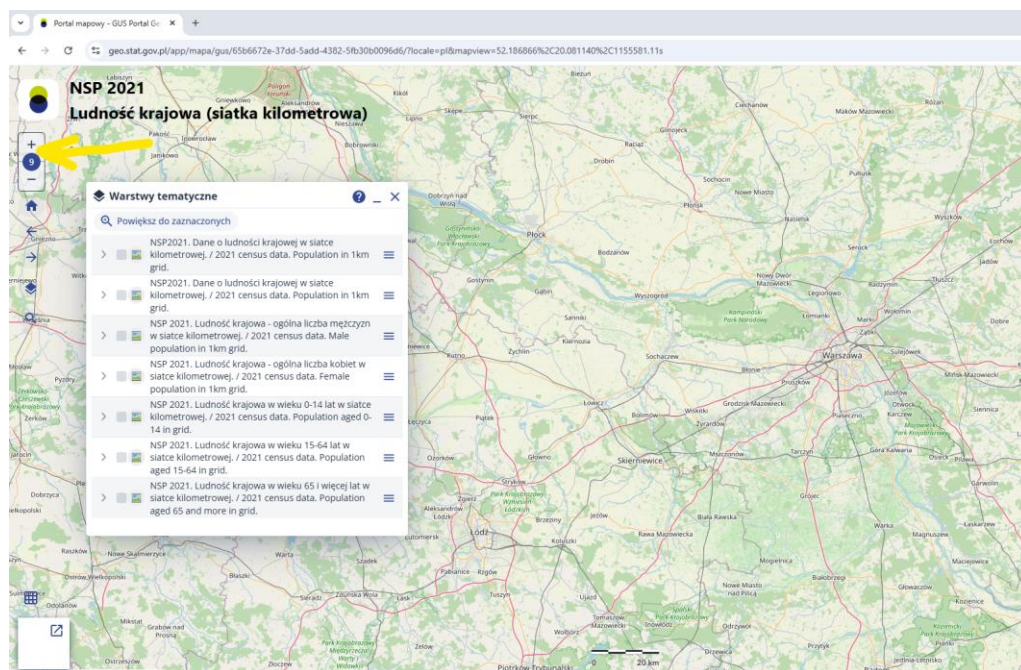
Krok drugi:

W oknie 'Warstwy tematyczne', usunąć zaznaczenie, pierwsze na liście. Mapa w tle powinna zmienić się na mapę OSM (OpenStreetMap) z widocznymi nazwami miejscowości, drogami, elementami krajobrazu, itp.

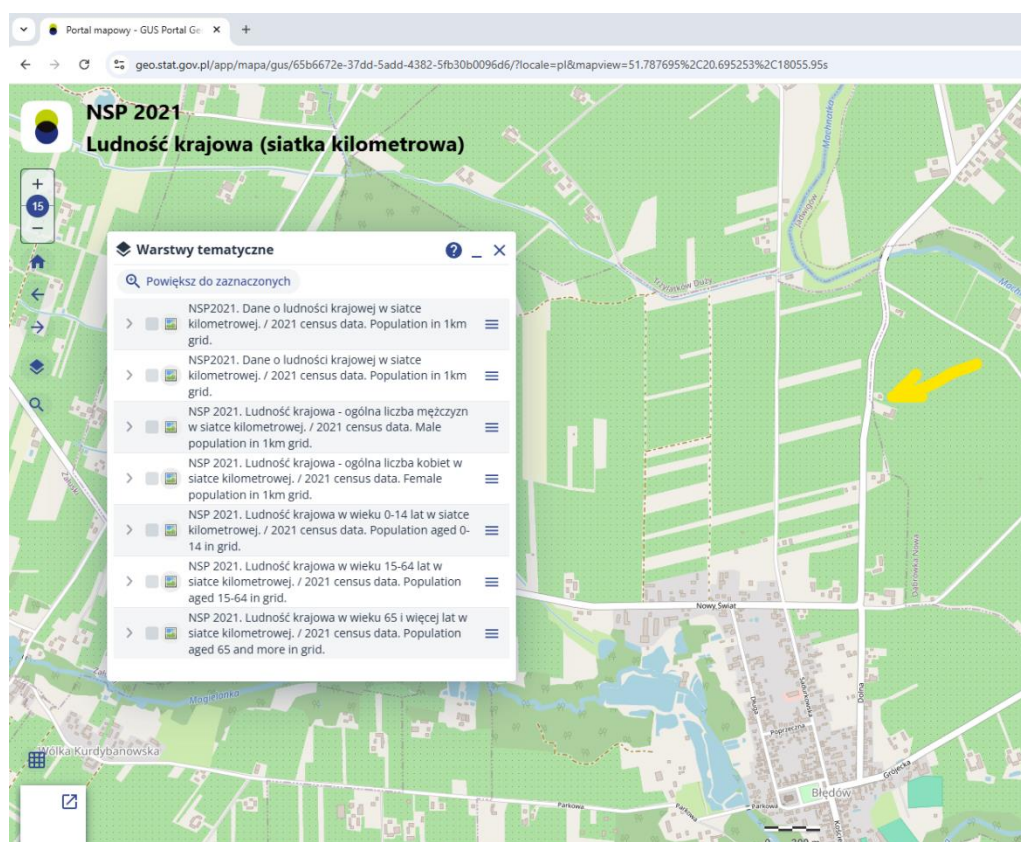
Krok trzeci:

Korzystając z mapy OSM, należy odszukać lokalizację siedliska danego gospodarstwa. Mapę można przesuwając przytrzymując wciśnięty lewy przycisk myszy i przesuwając ją w wybranym kierunku. Zbliżenie mapy uzyskuje się używając przycisku roller'a w myszy lub przycisków '+' i '-' w menu dostępnym w lewym górnym rogu ekranu.

Krok czwarty:

Po uzyskaniu zbliżenia mapy w granicach 15 lub większego powinno być możliwe odnalezienie lokalizacji siedliska danego gospodarstwa. Przykład poniżej:

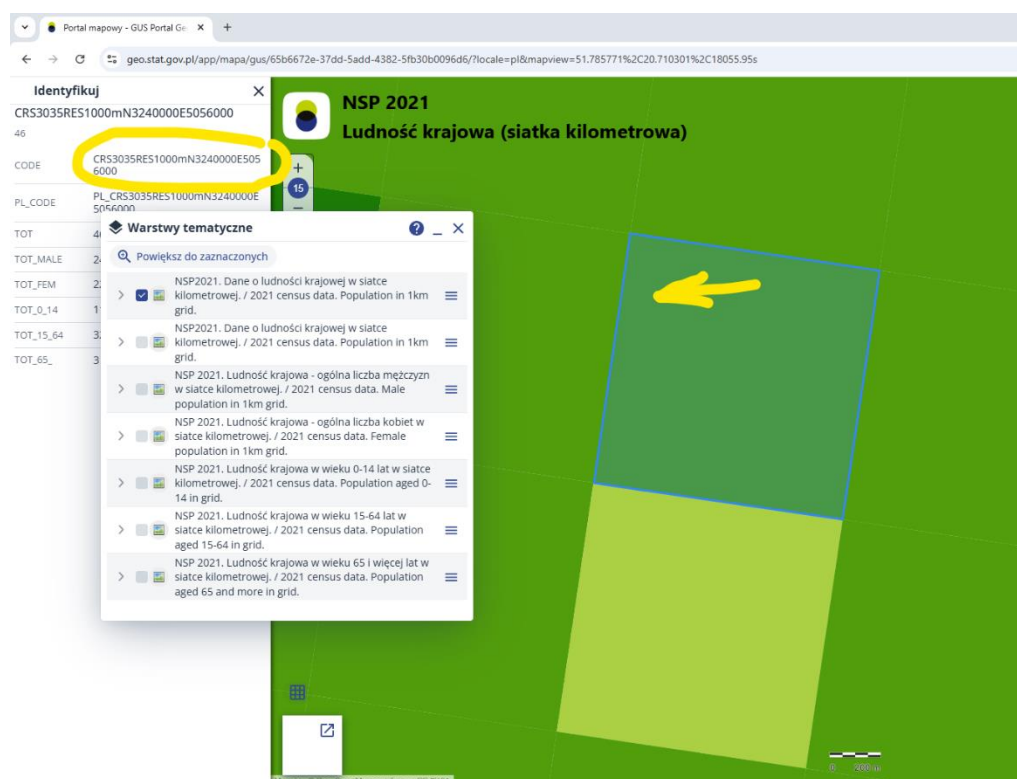

Krok piąty:

W oknie po lewej stronie, tj. 'Warstwy tematyczne', należy przywrócić zaznaczenie, pierwsze na liście (czynność odwrotna to tej opisanej w punkcie drugim). Mapa powinna zmienić wygląd na siatkę INSPIRE o bokach 1 na 1 km. Następnie należy wybrać kwadrat w którym znajduje się dane gospodarstwo mając na uwadze przybliżoną lokalizację siedliska gospodarstwa ustaloną na mapie OSM.

Uwaga: w razie wątpliwości można zmieniać widok dowolną liczbę razy, przywracając lub usuwając ww. zaznaczenie w oknie 'Warstwy tematyczne'.

Po lewej stronie ekranu powinno pojawić się okno 'Identyfikuj', gdzie w pierwszym wierszu pod nazwą CODE znajduje się kod INSPIRE właściwy dla wybranego kwadratu, np. CRS3035RES1000mN3240000E5056000. Kod ten należy skopiować (1. dwukrotne kliknięcie na kod lewym przyciskiem myszy spowoduje jego podświetlenie, 2. kliknięcie prawym przyciskiem myszy na zaznaczeniu wyświetli menu, gdzie pierwszym wyborem jest 'Kopiuj'), do SAiZ, do tabeli 'Informacje ogólne', wiersz 'Kod INSPIRE' (należy wejść do komórki i użyć kombinacji klawiszy Ctrl i V).

System RDR Rok: 2025 KRR: NIG:

Książki SAiZ SWAiZ KWiW KOiZ Kody Wizyty

Tabele SAiZ Info 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Informacje ogólne Informacje ogólne

SAiZ Informacje ogólne - Informacje ogólne

1.1. Województwo:	
1.2. Powiat:	
1.3. Gmina:	
1.4. Rodzaj gminy:	
1.5. Miejscowość:	
1.6. Symbol miejscowości wg TERYT	
1.7. Kod INSPIRE:	CRS3035RES1000mN3240000E5056000
2.1. Okręg podatkowy:	
2.2. Wysokość nad poziom morza:	1

2. KOiZ, tabela **‘Warunkowość’**:

- Wprowadzono informacje dodatkowe w zakresie normy GAEC 2. Są to:
 - Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych - TUZ;
 - Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych - grunty orne;
 - Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych- uprawy trwałe .
- Usunięto informacje dodatkowe w zakresie normy GAEC 8.
- Usunięto informacje dodatkowe w zakresie normy GAEC 9 w zakresie powierzchni TUZ cennych przyrodniczo poza obszarami Natura 2000.

3. KOiZ, tabela **‘Ekoschematy’**:

- Uprawy – dodano następujące wiersze:
 - 2.1.** Integrowana Produkcja Roślin - uprawy sadownicze
 - 2.2.** Integrowana Produkcja Roślin - uprawy jagodowe
 - 2.3.** Integrowana Produkcja Roślin - uprawy rolnicze
 - 2.4.** Integrowana Produkcja Roślin - uprawy warzywne
 - 3.1.** Biologiczna uprawa - mikrobiologiczne środki ochrony roślin
 - 3.2.** Biologiczna uprawa - stosowanie nawozowych produktów mikrobiologicznych
 - 7.1.** Grunty ugorowane
 - 7.2.** Żywopłoty lub pasy zadrzewione
 - 7.3.** Pojedyncze drzewa
 - 7.4.** Zagajniki śródpolne
 - 7.5.** Zadrzewienia liniowe
 - 7.6.** Oczka wodne
 - 7.7.** Rowy

7.8. Miedze śródpolne lub strefy buforowe

8. Stosowanie materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany:

8.1. Stosowanie materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany -
zboża i ich mieszanki

8.2. Stosowanie materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany -
rośliny strączkowe

8.3. Stosowanie materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany -
ziemniaki

4. KOiZ, tabela **'Informacje dodatkowe o warunkach produkcji zwierzęcej'**:

- Dodano brakujące wiersze:
 - 5.6. Liczba stanowisk dla kur niosek
 - 5.7. Liczba stanowisk dla brojlerów:

ZMIANY W KODACH:

- Dodano kod 65-60-00 'Wino z winogron'
- Dla kodu 21-21-nn 'Płatność z tytułu ekoschematów' dodano kody uszczegółowienia:
 - 7 - Grunty wyłączone z produkcji;
 - 8 - Stosowanie materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany;
 - 9 - Ekoschematy łączone.

UWAGI UZUPEŁNIAJĄCE DO INSTRUKCJI PROWADZENIA ZAPISÓW na ROK 2025:

1. KOiZ, tabela **'Elementy krajobrazu'**:

- Tabela dotyczy każdego gospodarstwa w którym wystąpił wybrany element krajobrazu, bez względu na to czy są one zgłaszane w ramach PS WPR, czy też nie.

2. KOiZ, tabela **'Zasoby i nakłady pracy'**:

- Pracownicy zewnętrznymi nie są wliczani do kosztów wynagrodzeń gospodarstwa, jednak zarządza nimi posiadacz/zarządca gospodarstwa.

3. KOiZ, tabela **'Informacje dodatkowe o zasobach i nakładach pracy'**:

- Certyfikat potwierdzający udział w szkoleniu nie jest wymagany, a organizatorzy szkoleń nie muszą być certyfikowani;
- Działania doradcze nie powinny być uwzględniane;

- W przypadku posiadaczy/kierowników/pracowników uczęszczających do szkoły średniej lub wyższej, te działania edukacyjne nie powinny być uwzględniane;
- Szkolenia zawodowe:

3.9. Zarządzanie gospodarstwem - może obejmować księgowość, finanse, marketing.

3.10. Ustawodawstwo - może odnosić się do wymogów prawnych, podatków, WPR i innych dotacji. Wyklucza ono szkolenia dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, które należy zgłosić w ramach 3.11.

3.11. Bezpieczeństwo i higiena pracy - może odnosić się do przewidywania, rozpoznawania, oceny i kontroli zagrożeń występujących w miejscu pracy lub poza nim, które mogą mieć negatywny wpływ na zdrowie i samopoczucie pracowników. Może obejmować szkolenie w zakresie bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin. W takim przypadku można również zgłosić kod 2 w kategorii 3.16.

3.12. Szkolenia z zakresu zapobiegania ryzyku i zarządzania nim mogą odnosić się do praktyk i strategii zarządzania ryzykiem w celu łagodzenia ryzyka w produkcji rolnej, a także technik zarządzania w celu łagodzenia ryzyka finansowego w rolnictwie. Mogą obejmować szkolenia z zakresu ubezpieczeń, programów rządowych, dywersyfikacji w gospodarstwie (np. OGA bezpośrednio związane z gospodarstwem), zatrudnienia poza gospodarstwem itp.

3.13. Szkolenia z zakresu transformacji cyfrowej i mechanizacji mogą odnosić się do zrozumienia i stosowania mechanizacji, nowej technologii w rolnictwie oraz do nauki, w jaki sposób technologia może usprawnić zarządzanie gospodarstwem i wydajność w gospodarstwie, w tym szkoleń w zakresie narzędzi do analizy danych.

3.15. Rolnictwo węglowe - obejmuje wszelkie działania mające na celu zwiększenie sekwestracji węgla i/lub redukcję emisji gazów cieplarnianych pochodzących z rolnictwa, poprzez techniki gospodarowania glebą lub inne praktyki.

3.16. Szkolenia dotyczące środków ochrony roślin mogą dotyczyć wszelkich praktyk/zobowiązań w zakresie stosowania oraz ograniczeń w stosowaniu środków ochrony roślin.

3.17. Wykorzystanie i zarządzanie składnikami odżywczymi może odnosić się do wszelkich praktyk/zobowiązań w zakresie wykorzystania składników odżywczych, ograniczeń w stosowaniu nawozów, np. ilości, źródła/rodzaju składnika odżywczego (organiczny, mineralny itp.), technik stosowania, czasu.

3.18. Stosowanie praktyk i zabiegów w celu **ochrony gleby** i poprawy jej wydajności (takich jak żyzność gleby lub mechanika gleby). **Zarządzanie wodą** odnosi się do strategicznego planowania, rozwoju i wykorzystania zasobów wodnych w celu optymalizacji produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz utrzymania zrównoważonych praktyk rolniczych. Obejmuje efektywne wykorzystanie nawadniania, oszczędzanie wody, harmonogramowanie, zarządzanie drenażem, zbieranie wody deszczowej i ponowne wykorzystanie wody. Zarządzanie glebą i wodą może również odnosić się do zarządzania uprawami i użytkami zielonymi.

3.19. Szkolenia z zakresu **energetyki** mogą dotyczyć wytwarzania energii (np. z biomasy, energii słonecznej) oraz sposobów oszczędzania energii.

3.20. Szkolenia z zakresu **hodowli zwierząt** mogą dotyczyć hodowli, karmienia i pomieszczeń dla zwierząt. Nie obejmują dobrostanu zwierząt, który należy zgłosić w ramach 3.21.

3.21. Dobrostan zwierząt - obejmuje środki/zobowiązania dotyczące warunków bytowych (ilość miejsca, wentylacja, światło, temperatura, wilgotność itp.), dostęp do pastwisk i przestrzeni na zewnątrz, ograniczenia w stosowaniu środków przeciwdrobnoustrojowych.

- **Plan bezpieczeństwa pracy** (wiersz 3.27) może być dokumentem sporządzonym przez osobę prowadzącą gospodarstwo rolne lub przez inną zewnętrzną jednostkę np. doradcę, ubezpieczyciela.

4. KOiZ, tabela '**Zwierzęta – miesięczne stany zwierząt**':

- Dostęp do wybiegu - jeżeli system utrzymania zwierząt związany jest z tym, że są one przez cały rok lub część roku na zewnątrz to nie jest to traktowane jako zapewnienie dostępu do wybiegu. W takiej sytuacji należy wybrać kod 1 'nie'.

5. KOiZ, tabela '**Rejestr urodzeń i upadków zwierząt własnych**':

- Ubój z konieczności - oznacza uśmiercanie zwierząt, które są ranne lub chore, jeżeli choroba lub zranienie wiąże się z silnym bólem lub cierpieniem. Uwzględnić również zmniejszanie liczebności zwierząt z przyczyn związanych ze zdrowiem publicznym, zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt lub ze względów środowiskowych, pod nadzorem właściwego organu.

6. KOiZ, tabela '**Zużycie produktów własnych**':

- Kolumna '**Zużycie na opał**' - w drodze wyjątku dopuszczamy rejestrację produktów własnych nietowarowych (np. słomy). W takim przypadku prosimy:
 - w kolumnie 3 wstawić odpowiedni kod;
 - w kolumnie 4 odpowiednią jednostkę miary;

- kolumny 5 nie należy wypełniać, ponieważ wartość przekazania wyceniona będzie normatywnie;
- w kolumnie 14 określić ilość zużytą na opał.

7. KOiZ, tabela '**Informacje ogólne**':

- Certyfikaty:

Wiersz **1.2.4. i 1.2.5.** - obejmują wyłącznie schematy certyfikacji wykraczające poza podstawowe wymagania rolnictwa ekologicznego określone w rozporządzeniu. Na przykład, jeśli ekoetykieta obejmuje kryteria zrównoważonego rozwoju, takie jak ochrona różnorodności biologicznej, redukcja emisji dwutlenku węgla lub zarządzanie wodą wykraczające poza normy ekologiczne, można ją zgłosić w ramach tych pytań.

Jeżeli zadeklarowano:

2 - gospodarstwo posiada aktywną i ważną certyfikację, lub

3 - gospodarstwo rozpoczęło, ale nie zakończyło procesu certyfikacji

prosimy określić sektor/y objęte certyfikacją oraz rok rozpoczęcia certyfikacji.

- Energia i paliwa:

Wiersz **2.2.** do listy kodów dodano 9 = 'nie dotyczy', który należy zastosować gdy w gospodarstwie nie występują wskazane w wyszczególnieniu urządzenia do produkcji energii odnawialnej.

Wiersz **2.7.** do listy kodów dodano:

- 8 = 'mieszany', który należy zastosować gdy w gospodarstwie występuje rozliczenie zarówno w systemie net-meteringu jak i w systemie net-billingu.

- 9 = 'nie dotyczy', który należy zastosować gdy w gospodarstwie nie występują urządzenia do produkcji energii elektrycznej z OZE.

- Innowacje i cyfryzacja:

Wiersz **3.1.** jeśli gospodarstwo demonstracyjne jest częścią sieci gospodarstw demonstracyjnych, to prosimy dla pytania 3.1. wybrać 63 i 64.

- Informacje różne:

Wiersz **4.4.** działania edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym nie powinny być traktowane jako element rolnictwa społecznego.

Uwagi metodyczne na rok obrachunkowy 2025 mogą być aktualizowane i uzupełniane o nowe zagadnienia. Informacje o zmianach w niniejszym dokumencie będą na bieżąco przesyłane do Koordynatorów Polskiego FSDN drogą e-mailową oraz umieszczane w Aktualnościach na stronie internetowej www.fsdn.pl.

Poprzednie wersje uwag metodycznych:

- rok obrachunkowy 2024 → [http://fadn.pl/wp-content/uploads/2024/01/Uwagi metodyczne na rok obrachunkowy 2024 wersja 1 1.pdf](http://fadn.pl/wp-content/uploads/2024/01/Uwagi_metodyczne_na_rok_obrachunkowy_2024_wersja_1_1.pdf)
- rok obrachunkowy 2023 → [http://fadn.pl/wp-content/uploads/2024/03/Uwagi-metodyczne-na-rok-obrachunkowy 2023 wersja 1 1.pdf](http://fadn.pl/wp-content/uploads/2024/03/Uwagi-metodyczne-na-rok-obrachunkowy_2023_wersja_1_1.pdf)